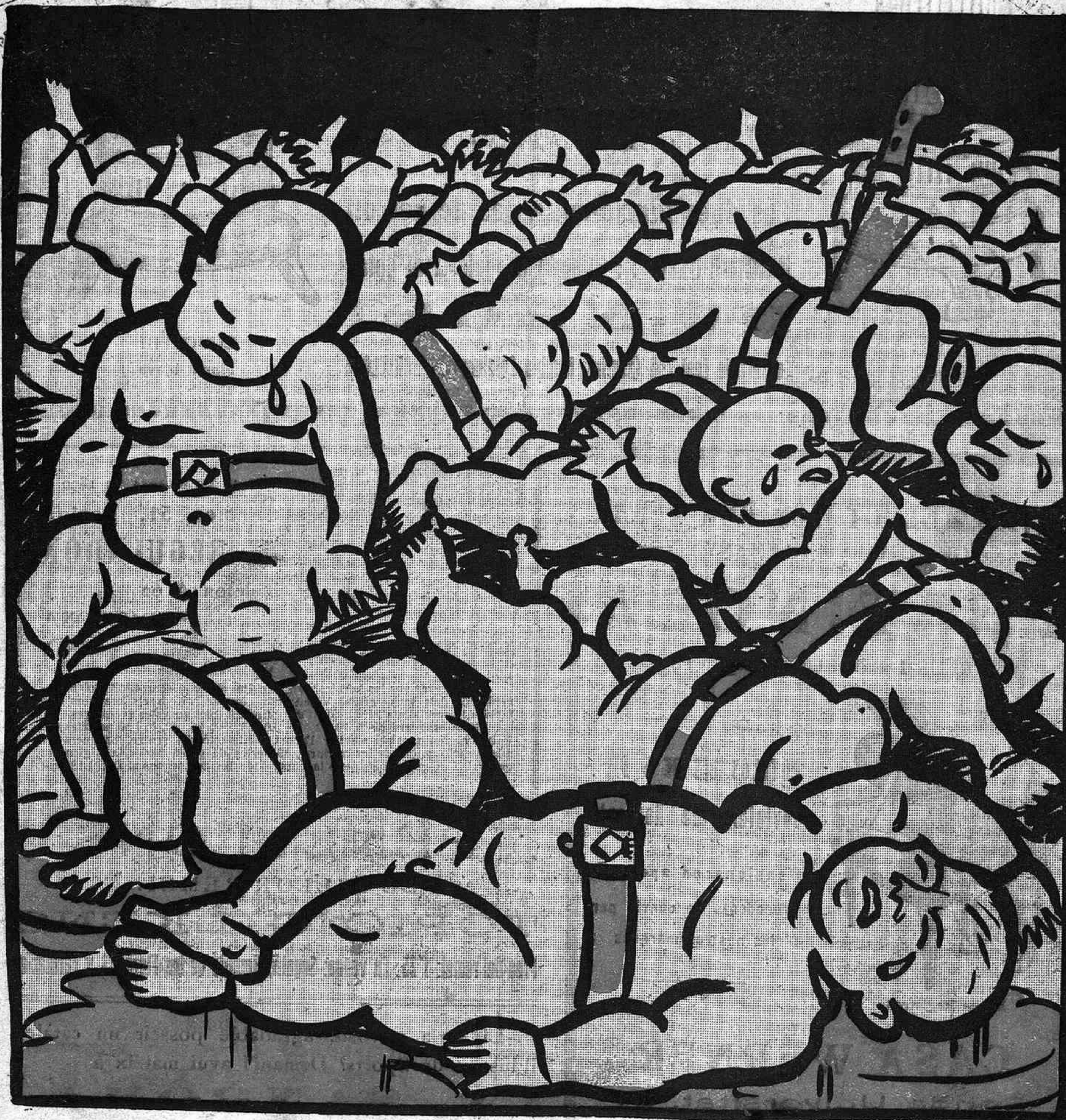

Barcelona 28 de Desembre de 1923

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI Número 2338 15 cèntims — Atrassats, 30

LA MATANÇA D'INNOCENTS

—Un dia tretze va ésser que ens van tirar al carrer!

(Dibuix del Marquès d'Alella).

ESTUFES A PETROLI

BING

SENSE OLOR NI FUM

LA MES ELEGANT

LA MES PREFERIDA

LUDOLPHI

A FLAMA BLAVA

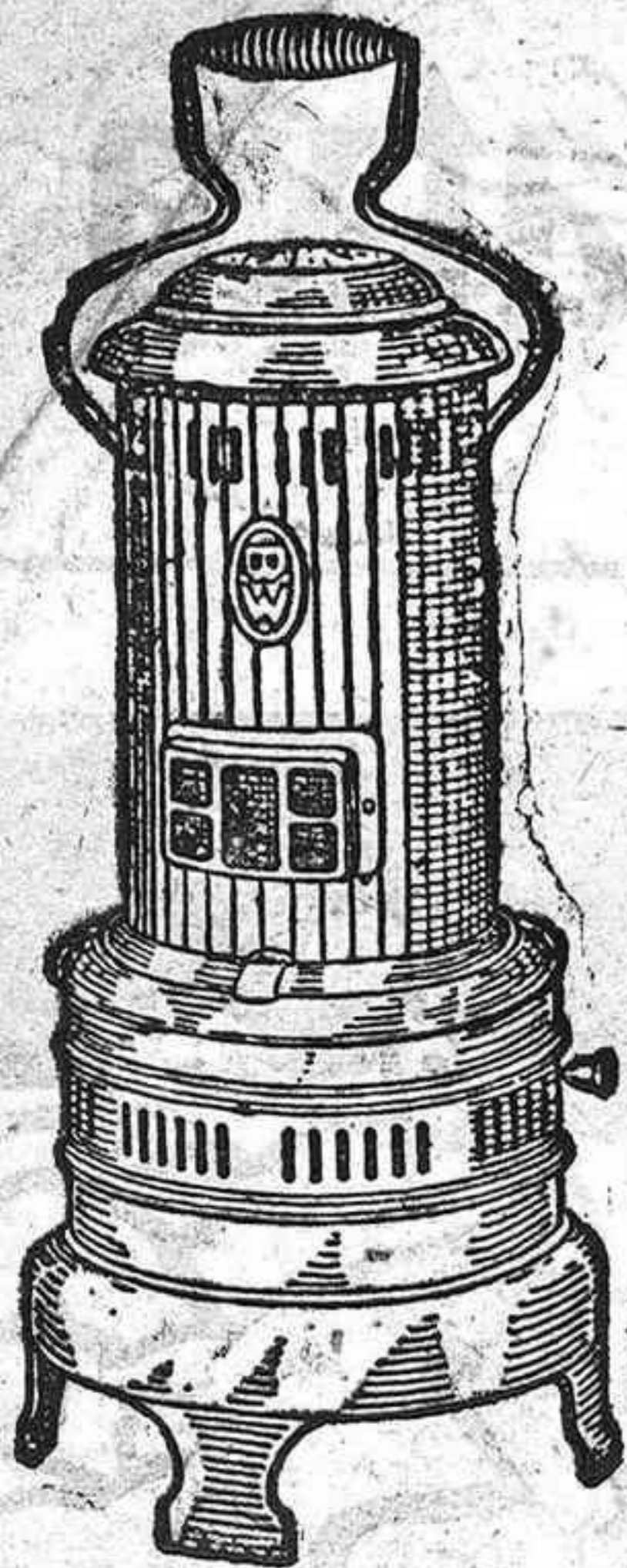
LA MILLOR EN LA SEVA CLASSE

Les dues funcionen a gas de petroli

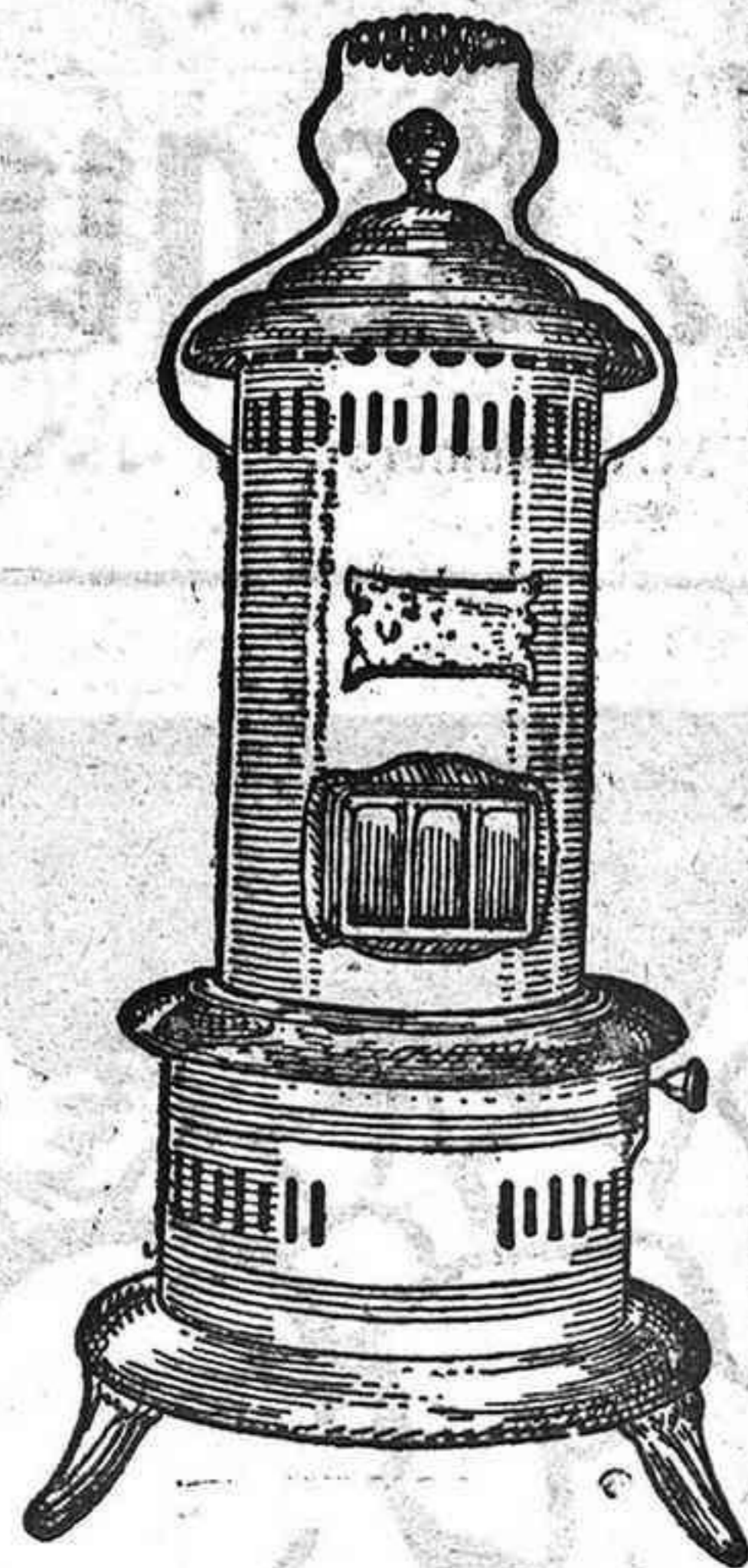
UNIC DIPOSIT :: Venda al major i al detall

DE-NEGRI

Consel de Cent, 296 (xamfró) Rambla Catalunya). - BARCELONA

BING
Flama roja

LUDOLPHI
Flama blava

PIANOS ELECTRICS PER A BAR
GRAN MARCA ALEMANYA

FRATINOLA

PREUS I MODELS DIFERENTS

Marca Registrada

ROTLLOS DES DE 5 PTES.

Sovinteig de Novetats

Ocasions en aparells procedents de canvis per : les nostres marques :

CASA WERNER

Ronda Universitat, 31

Telèfon 1474 A.

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, nº 51, botiga
EL REGULADOR

Telèfon A 62

BARCELONA

HERNIATS (TRENCATS)

Voleu curar-vos les hernies? Voleu evitar el seu desenrotlló? Voleu prevenir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges.

Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

:: PENELLONS ::

EL MILLOR REMEI:

TOPIC GILKENS

Preu del remei: 1'25. En venda: Segalá, Rambla de les Flors, 14 y Farmacies

Li seria a vostè agradable posseir un catàleg il·lustrat de Sports? Demani'l avui mateix a

A. SANROMA

Balmes, 62.—BARCELONA :: El rebrà gratis

Si el prefereix certificat, envii 50 cèntims en segells de correu

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

NADAL MAGRE

Ja ha passat el Nadal, i ara que tot és ja un record, el gall, el xampany i els torrons, ara que la nit romàntica, no és més que una estela sentimental pensem en els Nadals dels vençuts de l'any, en el dels polítics, en els dels ex regidors, en els dels secretaris municipals i en els dels empleats.

Hem tingut el Nadal del soldat, el del mariner, el del pobre, el del pres, el del vagabund, el de l'exilat tots els Nadals dels que viuen lluny de la seva llar, o dels que no'n tenen de llar. Aquests Nadals ens posaven una mica melangiosos, però, en realitat, no hi pensàvem gaire, perquè tot era literatura. I si hi pensàvem ens arrapàvem al nostre Nadal burgès, com el que, en el llit confortable, pensa en l'inclemència del carrer on hi ha gent sense sostre. Doncs ara hi han milers d'homes que de sostre en tenen, de taula en tenen, però que ni hauran estat per Nadals, ni per galls, ni per torrons, perquè aquell torró simbòlic, en el qual se representava el poder—un poder que anava des del ministeri a la secretaria municipal—ha desaparegut. Aquella cançó

La Nochebuena se viene—la Nochebuena se va—y nosotros nos iremos—y no volveremos más. Aquella cançó que semblava un tros de *Miserere*, l'hauran dita, amb tot el desencant del vingut a menys, els que ja s'han anat i no tornaran més. Que ja el Dante va dir allò de que no hi ha més gran dolor que recordar els temps passats, en la misèria. De misèria no'n tindran, però dolor, remembrant el temps passats, els Nadals dels ministeris, de les regidories, de les secretaries, sí.

Tothom esperava un gall que mai arribava. L'esperàvem els republicans, amb la República, els catalanistes amb l'Autonomia, els dinàstics amb el poder, d'altres, amb els presents nadalencs, i ara, per primera volta, no solament no arriba el gall, sinó que els que ja el tenien l'han perdut. Un nou règim, ha substret el gall antic. El gall que's menjaven els ministerials, i els regionalistes, i els regidors i els secretaris, ha quedat reduït a un record. Molts s'hauran emborratxat, per allò de que el vi treu els records, i una nit sense records, serà sempre una bona nit de Nadal.

I així an els pobres, an els vagabunds, an els exilats, an els empresonats, a tots aquells, per als quals semblava que no hagués nascut Jesús, s'hauran afegit, a Espanya, els ex ministres, els ex diputats, els ex regidors, els ex secretaris. Aquest Nadal, nivellarà a pobres i a rics, com la mort. Haurà estat el Nadal igualitari, el Nadal comunista, el Nadal del «avui hi som i demà, no», un Nadal trist, en el qual, a moltes famílies, no se'ls hi haurà pogut donar ni les bones festes.

PARADOX

(Dibuix de Marius Aguilar).

Estampes de Nadal

Els pastors

Aquests eren tres pastors que a primera hora de la nit, després de tancat el remat, s'asseien entorn de tres pedres—tres pedres de fang pintades de gris—una flama—una flama pintada de groc i vermell—i es disposaven a sopar. Un d'ells era vellet i arrugat com una pansa. Duia una manta a l'espatlla, com qualsevol personatge de *La alegria de la huerta*, i un barret negre de rústic castellà. L'altre es cobria el cap petit com un cigró, amb una barretina vermella. L'altre duia el turbant de Galilea. Aquests tres pastors, no sé perquè, feien pensar en l'Apeles Mestres.

Aquests tres pastors, al redòs d'una muntanyeta de suro, es vegeren sorpresos per l'aparició d'un àngel, un àngel de colors llampants—blau, rosa, or—que els hi digué: «Aneu a adorar al déu infant que acaba de nèixer en un estable!»

I, agafant els humils presents—uns formatges, un feix de llenya, un corderet—guiats per una estrella que batejava al cel blau, emprengueren el camí.

Però abans, soparen.

Una casa enrunada

Aquesta casa és de suro i està col·locada en la vessant d'una muntanya de caga-ferro, que és una

mena de carbó amb verola. Al voltant hi han uns grapadets de molsa, unes petites branques de bruc. Al davant d'aquesta casa enrunada hi ha un gall, un gall de fang amb potes de fil-ferro que no passaria per la porta.

Quin drama deu haver enrunat la petita casa de suro? Indubtablement el seu amo, un alt dignatari de la cort d'Herodes amic del luxe, dels bons vins i les dones hermoses, despertà la ira del bon Jehovà i una pluja de foc caigué sobre la casa patrícia. El bon Jehovà sempre ha sigut enemic de la gent alegre, sana i neta. Per això ha viscut bé en la brutícia de les catacombes.

La dona que renta

Aquesta dona que renta en un rierol de paper de plata, sembla talment una rentadora del *Manzanares*. Va habillada com una chorista de *género chico*: mocador groc el pit, faldilla florejada. Aquesta dona sap — n'estem segurs — que Jesús és nat. Les veus de l'àngel de fang en un lloc tan reduït com és el pessebre, han d'haver arribat fins a ella. Però, la pobra té tres fills infans i el marit sense feina — pescador al llac de Tiberiades, on, des de la dominació romana, ja no hi queden ni peixos — i els ha de mantenir a tots quatre rentant roba en aquest rierol de paper de plata. Ella bé hi voldria anar a l'establia on Jesús és nat, però pensa — i al pensar-ho pareix aquest adagi tan cristià: — *Primer és la obligació que la devoció.*

Anys a venir, un dels fills seguirà a Jesús en el seu èxode, fundarà una secta, i la farà morir d'engúnia.

L'home com c...

L'home com c... és l'humorista del pessebre, l'irrespectuós humorista. Però és que ell sap que respectuosos ho són tots els ximpls. Aquesta figureta de fang, amb la seva acció, amb la seva actitud, trenca tota la dolça ingenuïtat del pessebre. Aquest home converteix el miracle en un fet de cada dia. Aquest home, guinya maliciosament un ull a la família que, la nit de Nadal toca les sambombes i les panderetes cantant, i sembla dir:

— No us ho prengueu massa a la valenta!, perquè tot això — les figures de fang, les cases de cartró, les muntanyes de suro — és una broma!

LLUÍS CAPDEVILA

(Dibuix de Marius Aguilar).

Un propietari ideal

Don Joan estava orgullós de la seva casa a l'exempla. Ho estava tant, que per res del món la hauria canviat. Cada dia al matí hi pujava a fer una visiteta, i allí repassant l'aigua, parlant amb la portera, retivant els estenedors, etc., esperava, l'hora d'anar a dinar.

No permetia més la restringida fortuna que havia arribat a posseir, quina mostra n'era la finca. No és que fos una casota de mala mort, no; s'hi pagaven lloguers de deu i dotze duros, això abans de la guerra, que avui si ell vulgués... Però don Joan amb tot i ésser econòmic fins a la ridícula no els havia tocat. Abans que tot tenia consciència i el seny suficient per a valorar la pesseta. Hauria preferit, per a no indisposar-se amb els seus llogaters, restringir-ho del vestir, i, no dic del menjar perquè duia una vida del tot austera. Però vingué un dia. La portera va assabentar-lo que els del segon havien traspassat el pis, mitjançant certa quantitat, a una altra gent. Això li va caure com un llamp als peus. Va sentir-se una esgarrapada per tot el cos que el feia ésser tot un altre. Impossibile consentir-ho. Els treuria. Els apujaria d'una enormitat perquè se'n anessin. I se n'hi en pujà.

— L'amo del pis — feu a l'obrir-li la porta una dona.

I va sortir un home en mànegues de camisa, tot atrafegat.

— No demano a vostè, — digué don Joan molt sever — l'amo del pis vull veure. Aquell a qui jo el tinc llogat.

— Ah, és el propietari? — la seva vinguda els va aturdir com una bomba a l'esclatar. — Entri, entri.

— Passi, segui. — desfent-se, afegí la dona.

Perdonin. No estic per compliments. Demano l'amo del pis.

— Veurà, el que hi havia abans...

— No segueixi. Ho sé — va interrompre sec. — Hi han cregut vostès que puc tolerar que tothom faci mànegues de la meva casa? No puc cedir-los-hi. No vull cedir-los-hi — afegí indignat. — Això no és manera de procedir.

— Faci's càrrec — objectà la dona — que feia dos anys que en cercavem.

— Podem fer un arreglo — insinuà el marit.

— No admeto conxorxes. Estic disposat a arribar on calgui per fer prevaldre els meus drets.

— Però consideri...

La pobre gent es veia al carrer. Tanmateix els havien enganyat al dir-los-hi que el propietari era més bo que el pa. Fer prevaldre els seus drets era dir que els treuria. L'home es redreçà.

— Encara que ho llençi pels tribunals no me'n aniré — va dir.

— Als tribunals? Déu-me'n-guard! Els meus drets són llegítims. Vostè és un nou llogater i pagarà l'aglà — i amb tota la malícia que guardava el seu cos i un bellugament d'ulls irats va afegir — Posaré el pis a nom de vostè, però amb l'augment mensual — ho remarcà — de cinc pessetes.

I sense escoltar res més se'n baixà escales avall molt satisfet del mal trago que els havia donat.

PERE PERMANYER

L'INNOCENT DE SEMPRE

—Jo, mamant i adorant!
(Dibuix d'Emilià Iglesias)

:: POTI-POTI ::

La famosa aragonesa

Acabem de veure en una revista anglesa, *The Sketch*, el retrat de la Raquel Meller que *is as fascinating on the screen as on the stage*.

Que li havia de dir a la cupletista del «Gayarre» —*El látigo*— i del «Arnau» —*El Firulí*— que arribaria a veure publicat el seu rostre de Pierrot malalt a les primeres planes de les grans revistes d'Europa! I qui ens ho havia de dir a nosaltres que la sentíem cantar, i l'aplaudíem i més d'una vegada havíem pensat en un sopar al *foyer*!

Fins avui l'aragonesa més famosa sigué Agustina de Aragón que, segons ens contava l'erudit periodista don Joaquim Sazatornil, cada dia anava a dur el dinar al seu marit a la muralla de la ciutat heròica, fins que un dels dies se'l va trobar mort. Aquell dia, el marit, com és de suposar, no va dinar. I ella es va agafar al canó com una lleona i disparà contra el francès.

Doncs tot això, —que ha donat motiu per a poesies patriòtiques, drames i novel·les,— queda eclipsat per la vida de la Raquel Meller que ha sapigut cuidar el seu reclam tant com Rostand o D'Annunzio. Avui com avui, gràcies a un parell de pel·lícules i a unes quantes cançons tristes per a alegrar a la gent, l'aragonesa més famosa és la Raquel Meller.

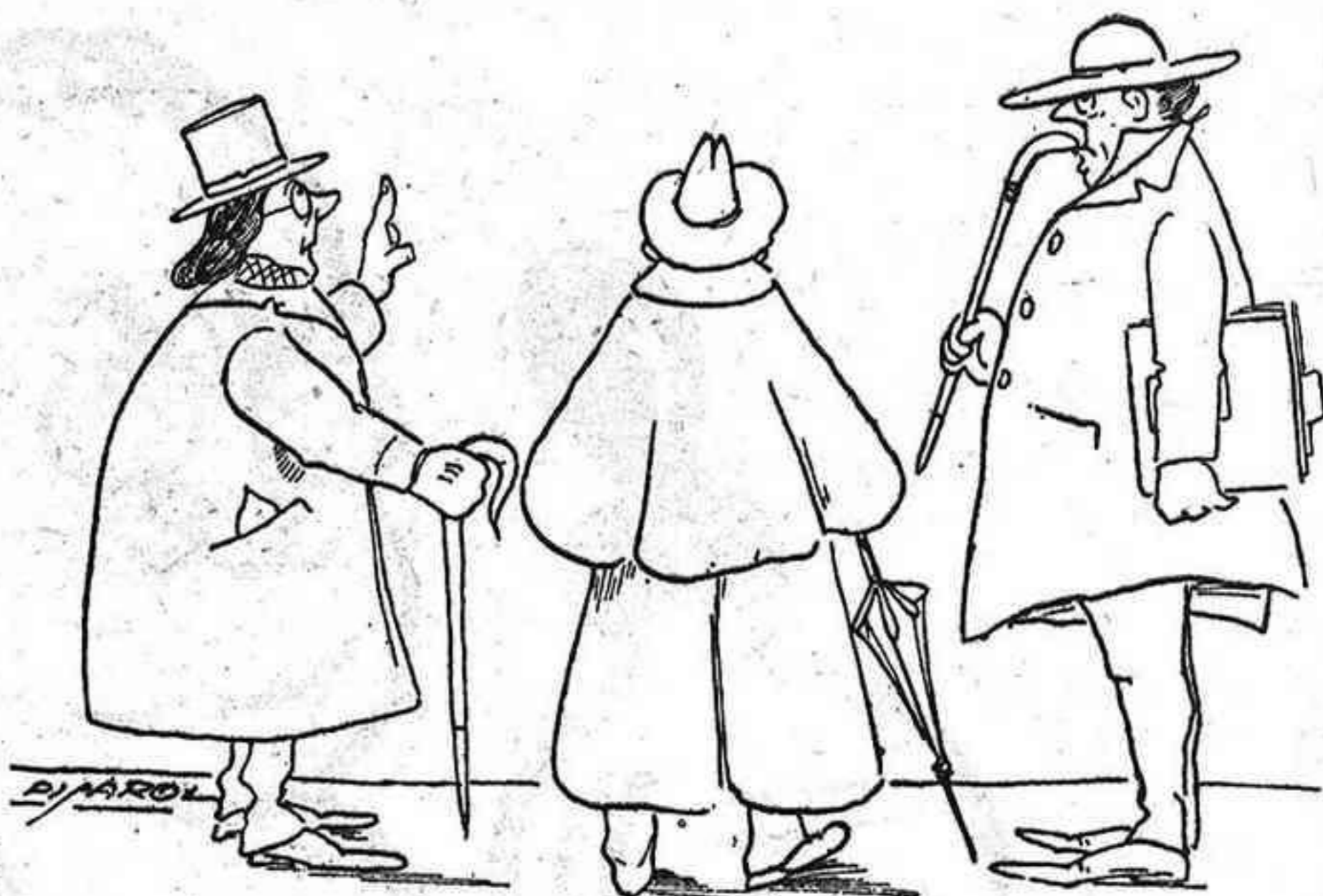

TRES GLOSES DE NADAL

El difunt

Tots vostès hauran vist, una vegada o altra, aquell quadro de Rembrandt *La lliçó d'anatomia*, en el que a l'entorn d'un cos mort, nu i groc com una candela, s'hi han aplegat uns metges que semblen els metges d'*El rey que rabió*. Veritablement, no és un quadro massa alegre. Però és un quadro respectable, i és respectable pel mort, tan sols pel mort, perquè els metges ho fan tot menys respecte.

Doncs bé, avui a casa tenim un difunt. Aquest difunt està obert en canal, i com si això no fos prou, degollat. An aquest difunt l'han deixat sobre una taula de la cuina. Al costat, en un plat, té la seva sang que es vaglaçant i es torna negra. An aquest difunt li penja el coll—molt llarg—com una pellerina. Sobre els ossos del coll la pell s'arruga com una mitja en la cama d'una vella. Es pot dir que aquest difunt porta la pell al garró. Sobre els ulls, uns ulls rodons, petits i de color de blat morenc, s'han mig

CONVERSA

—I vostès creuen que els innocents van existir?

—Home, jo crec que encara existeixen!

(Dibuix de Picarol).

tancat les parpelles que són blaves com un retall del manto de la Puríssima.

Aquest difunt és el gall. Naturalment, encara que tinguem aquest mort a casa, ni estem tristos ni té altra lluminària—el pobre cadàver de cos present!—que la de l'electricitat i la del fogó, ni se li prepara cap corona. Però se li prepara la cassola, que és lo que és tractava de demostrar.

Ningú el volia matar, però tots ens el menjarem. Ningú el volia veure morir, però tots hem anat a veure'l mort. Tots l'hem sospesat. Tots hem dit que pesava molt, i que millor, i que ens en alegràvem.

Doncs bé: aquest pobre pollastre que nosaltres ens menjarem demà, m'ha fet tant respecte com el mort de *La lliçó d'anatomia*. Potser me'n ha fet més i tot, ja ho veieu. I és que al mort no el coneixia, ni ganes, i amb el pollastre, de sentir-lo cantar a les nits, anunciant canvis de temps que encara han de venir, ja hi tenia confiança.

XARAU

OPISSO

LA MODA DELS SPORTS

L'home de l'any que vé,
(Dibuix de Opisso),

La força del costum

Quan el senyor Rafeques va arribar a casa seva, semblava un home aclaparat per un dolor punyent. La seva dona en veure'l, va exclamar esporuguida:

—Doncs, què t'ha dit el metge?

—La cosa més greu que podia dir-me—respongué, deixant anar un reneç i traient-se l'abric.

—T'ha trobat el cor tarat?

—No!

—El païdor fet malbé?

—Tampoc.

—Els pulmons consumits?
 —Res d'això.
 —I doncs, per què fas aquesta mala cara?
 —Perquè m'ha privat de fumar, vet'aquí!
 —Per tan poca cosa et poses d'aquesta manera?
 —Ja ho dius tu, poca cosa! Còm es coneix que no ets *fumadora!*
 —Bé, home, deurà ésser per poc temps...
 —Per sempre, entens? per sempre. Diu que el dolor dels ronyons, el mareig, la tos i les males digestions em pervenen només que del fumar.
 —I si fumessis poquet?
 —Ja li he dit jo, més ell ha contestat «ni poquet, ni gens «de mica en mica s'ompla la pica;» la mesura té d'esser radical. Ni tabac a casa, ni al damunt.
 —Què hi faras!
 —Justament ara que vé Nadal, no poguer fumar,

què vols que et digui, és massa sacrifici per a mi. El gall rostit demana una *breve* per a païr-lo.

—I si esperessis fins Any Nou?

—D'aquí a l'any que vé ja em podria haver escanyat, segons el metge...

—Doncs, què penses fer?

El senyor Rafeques restà uns moments pensatiu, con si cerqués una resolució al difícil problema. La seva esposa el mirava esverada tement que no seria capaç de pendre una determinació heròica, més es tallà de mig a mig, perquè el seu marit donà un cop a la taula, i amb aire de triomf va exclamar:

—No fumarem!

—Seras capaç d'estar-te'n?

—Ja saps que sóc home de paraula.

I va ésser-ho, car es passà quinze dies sense encendre un cigarret, ell que fumava com una xemeneia, i encenia un puro darrera l'altre!

La seva família, els seus amics, els seus coneguts l'escametien a cada pas, ara convidant-lo a fumar, ara preguntant-li perquè no fumava.

Ell prou sentia la temptació de caragolar-ne un de prim, però feia el cor fort i responia somrient:

—Es que no fumo ara...!

El metge tenia raó: fora fum, fora nicotina, el senyor Rafeques es posà bé depressa i corrents, tant que ell mateix se'n estranyava.

Arribà el dia de Nadal i a casa del senyor Rafeques s'hi reunien el seus fills i filles amb els néts per a celebrar-lo en família.

L'amfitrió els hi donà un dinar esplèndid, i a les postres; allargà als dos fills que tenia un magnífic puro de l'Habana, que ells es guardaren d'encendre per a no fer-li denteta.

A mitja tarda el bon senyor es sentí malament: tingué un accés de tos que el deixà aclaparant. Li feren una tasseta de til·la amb aigua del Carme, mes no es posà pas bé. Estava congestionat, lívid; semblava que anes o ferir-se.

Un dels fills corregué a cercar el metge mentre l'altre l'acompanyava a una butaca ajudant-lo a assentar-s'hi.

—Deixeu-me sol, deixeu-me sol — deia — ja em passarà.

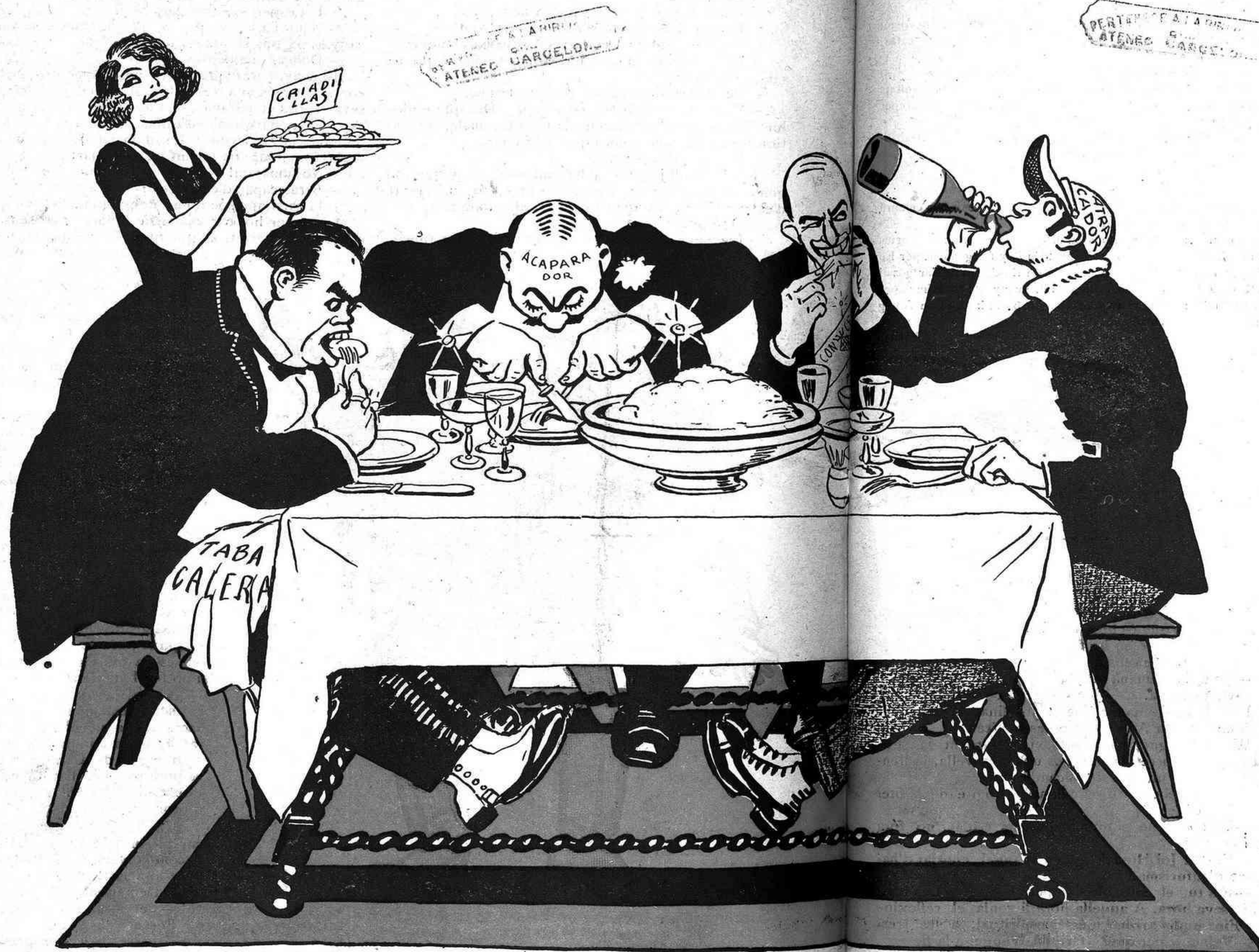
Feren veure que l'obeien, quedant-se ben apropet d'ell. Llavors, el senyor Rafeques es tragué un *àguila imperial*, li pegà foc i començà a pipar amb una delectança indescriptible, embolcallant-se en una nuvolada de fum blau quedant-se adormit.

¡¡ Abajo los malos políticos !!

ELS MALS POLITICS

—Per tantes dolenteries
 au! a les escombraries!
 (Dibuix de Lluís Capdevila).

ELS INNOCENTS

Quan arribà el doctor, el va rebre a peu dret i més trempat que un ginjol.

—Ja ha tingut sort de la nicotina ja!—va dir el metge—sinó es feria de ple a ple—li ha fet païr el dinar.

I encengué un *Muria* que li donà el senyor Raques.

El costum havia vençut a la Ciència.

MIK

LICEO

Khovantchina és la segona obra que coneixem de Modest Moussorgsky, el music immens de *Boris Godounoff*. No sabem ben bé perquè aquesta *Khovantchina* és, més que una òpera—ja que ens hem acostumat a que l'òpera sigui una cosa italiana de tercet o quartet, com *Rigoletto*, *La Traviata*, *La Favorita*, etc.,—un drama líric, un drama líric que, naturalment, res té que veure amb els de Wagner. Més aviat, si volguéssim buscar analogies amb alguna obra literària, acudiríem a Shakespeare, ja que la passió i la violència d'aquesta *Khovantchina* tan sols en Shakespeare, i no en el Shakespeare de *A Midsummer Night's Dream*, té precedents.

Aquest drama musical,—instrumentat, com *Boris Godounoff* per Rimsky Korsakoff—té ademés un valor interessantíssim: el del seu «folk-lore». La majoria dels temes, sobre tot els corals, són aires populars.

I passem a parlar de la interpretació. Tots els aplaudiments, i els més fervorosos, per aquest magnífic director d'escena que es diu Alexandre Sanine, que ha aconseguit donar una plàstica meravellosa a l'obra. Aplaudim també a Maria Davidoff, que en la lamentació de l'acte tercer decidí el triomf de l'obra, i al senyor Lanskoj, a Lubow Egorowa i a Theodor Wassilieff.

I no ens oblidem dels pintors, del gran Maurici Vilumara per la seva decoració de l'acte segon; de l'Alarma, per la seva Plaça de Moscou; d'En Castells, ple de modernitat i bon sentit.

ROMEA

No comprenem perquè per a una vetllada de teatre selecte s'escolleix una obra com *El visir de Lenkeran*. Tal elecció demostra una miopia terrible. Diuen que *El visir de Lenkeran* és una comèdia turca. I tan turca com és!

Nosaltres ens creïem que, en matèria de comèdies dolentes havien batut el record els del país dels lloros i la guayaba, Muiños i Alipis, però aquest teatre turc, per lo que es veu, els guanya en dolenteria.

GOYA

Seis personages en busca de autor, estrenada en aquest teatre per la companyia Diaz-Artigas, diuen si és l'obra cabdal de Pirandello. Nosaltres no ho sabem, però, encara que no fos així, la creuríem una obra molt apreciable i plena de dignitat. Es natural que el públic es quedés un xic desconcertat amb una obra d'una tècnica tan arbitrària.

Però, no obstant, un públic quelcom més educat que el nostre no s'estranyaria de que una obra pugui tenir interès i emoció

sense que es baixi el teló al final de cada acte i és representi sense decoracions. Però és que aquests detalls de la *mise en scene*, segons la condició de l'obra tenen una importància relativa.

Seis personajes en busca de autor és una obra que, sempre, fins en els casos d'incomprensió per part del públic, es mereix quelcom més que la burla. La burla en aquest cas significa estupidesa.

En la interpretació es notà la inseguritat dels actors al jugar una obra de psicologia i nirvi tan exòtics.

Els primers freds

Cara rogenca;
tremor de llavis hivernenca;
petar de dents.

Galta gelada
que el fred, importú, ha besada.
Fredors punyents!

Mà tremolosa
que ama el sol, la llar fogosa,
els jorns calents.

Gent esmarrida,
fredosa, que fuig arraulida
cuita-corrents.

Mosca mig balba,
tortura de la testa calba,
pesat turment.

Fulla caiguda
que vola, que salta perduda,
duta pel vent.

* * *

Un fred que talla
i ha més a l'estiu la mortalla.
Comença l'hivern.

P. SAMPERE

FUTBOL

Barcelona - Vasa:

Dels molts equips estrangers que han vingut an aquí per a jugar contra el *Barcelona*, devem dir amb tota sinceritat que no en recordem cap de tan fluixet com el *Vasas*. No és equip per a lluitar contra els de casa... si aquests presenten el primer equip.

El primer dia, l'equip de les grans solemnitats del *Barcelona* els hi feu un cabasset, ja que el resultat fou de 7 *goals* a 2, favorable als nostres. En Samitier no sols es mostrà un gran devantere-centre, sinó també un gran excèntric, lluint les seves genialitats...

En canvi en el segon partit, el *Barcelona* presentà els reserves i com aquests s'empenyaren en fer-ho tan malament com

varen sapiguer, el resultat els hi fou contrari per 2 *goals* a 0; cal senyalar que el segon *goal* els hi va regalar un defensa del *Barcelona*, potser com un «aguinaldo».

De la mala actuació dels nostres hi ha que fer una excepció: En Plattko, que salvà an el seu equip d'un resultat més catatròfic.

Europa - Szombatheli

Aquests equips jugaren dos interessants partits amb resultats favorables per als de l'*Europa* per 6 *goals* a 3 el primer dia i per 2 a 1 el segon.

Ambdós equips jugaren amb entusiasme, mostrant-se desitjosos d'agradar i de lograr la victòria.

BOXA

La vetllada de «Novedades» obtingué un gran èxit i es celebrà davant de nombrosa concurrència.

Els combats celebrats donaren el següent resultat: En Cortés feu match nul amb En Young Cyclone; En Rey fou guanyat per En Cola per punts; En Morgan deixa k. o. an En Calvo; En Zaragoza i En Mestres feren el combat de la nit, guanyant el primer per punts, i En Sáez obtingué un gran triomf al posar k. o. an En Young Mars an el segon *round*.

FERRAN

GALERIA D'HUMORISMES ESTRANGERS

Tria i versió directa de R. F.

Per complaença

Josefina es tragué el rellotget. «Ep, amic meu, va dir, em penso que és hora d'anar-se'n.»

—Hm? Per què no ho fas?

Li allargà la mà llisa.

—Quant?—demanà ell.

—Una corona.

Posselt donà una corona a Josefina. Wangel en donà una altra a Anna. Les noies sortiren.

Wangel caigué, las, al sofà, i esguardant la seva vuitantena cigarreta com si fos una meravella, la llençà malganós a un recó de la cambra.

—Tanmateix ets tu, el culpable—digué de sobte.

—Culpable?

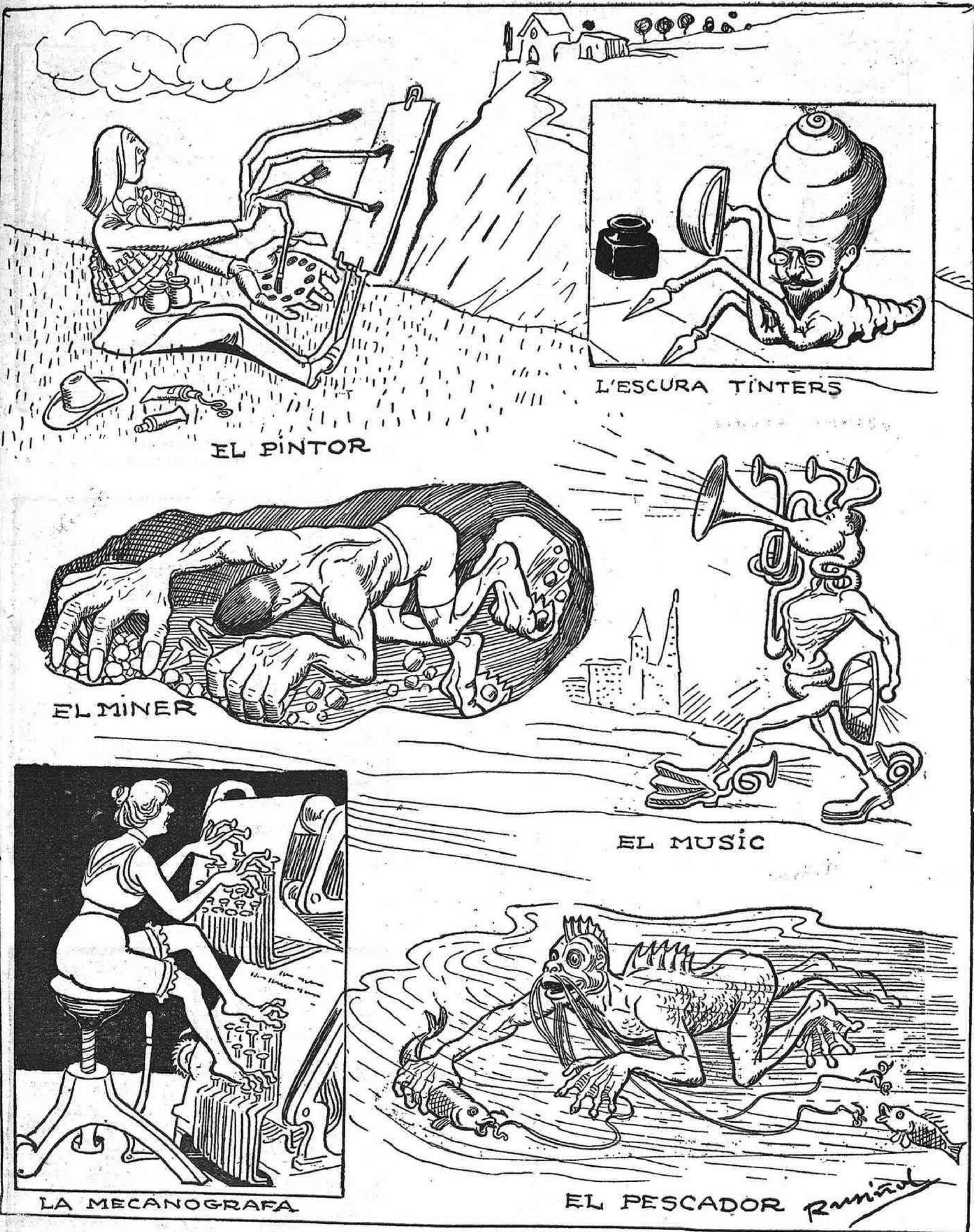
—Vull dir que si no m'haguessis cridat, no fóra aquí jo.

—Cridat? Jo? Home!...—feu Wangel, enutjat d'haver-se d'enfurismar.

—Ets tu, el culpable,—repetí Posselt.—Les tres: era la seva hora. A aquella hora li venia el reflexionar. Fins podia arribar a ésser espiritual, a les tres.

—Veiam... per què?—farfollà Wangel a la fi.

—Per què? Em penso que si no em cridessis no vindria aquí, oi? Tu objectaràs: Posselt, jo et crido sols en apariència... perquè sóc el teu amic... per complaença... a fi que puguis justificar-te davant la teva dona. Acordat. Però llavors jo dic: Wangel, qui és el culpable quan el llard és furtat: el gos que ho

EL PINTOR

L'ESCURA TINTERS

EL MINER

EL MUSIC

LA MECANOGRafa

EL PESCADOR *Rusiñol*

L'ACTIVITAT HUMANA EL DIA DE DEMÀ

(Dibuix de Santiago Rusiñol).

HISTÒRIA D'UN INNOCENT

Neixia el bon innocent
quan nasqué el sol a Orient.

I un dia de Primavera
li posaren mainadera.■

L'innocència demostrava
perquè dia i nit muntava.

I fins volgué estudià
per arribar a capellà

Com no el deixaven casar
de sa casa va guillar.

La sogra li volgué mal
i la penjà dalt d'un pal

(Dibutxos d'En Jaume I).

fa
res
cri
dit
em
len
do
és
So
bu
far
be
tel
ter
sol
ció
ca
ca
ma
el
fa
ter
l's
tot
ca
vis
ver
és
be
W

tes
qu
ve
rep
La

fa, o el forat que ofereix l'ocasió? El gos, Posselt, respon. Errada, amic meu. Si fossis prudent no em cridaries... Et regracio la teva complaença. Més ben dit: me ne'n fumo, de la teva complaença. Perquè: on em porta? Invariablement aquí al bulevard... S'ho valen aquestes dones? Què és el que m'hi atrau? La meva dona és bella. La meva dona és jove. La meva dona és cobejable... Són més belles aquestes dones? No. Són amanerades... per a treure-us els diners de la butxaca. Somriuen, conceptegen, fan l'apassionada... farolles del negoci, amic meu!... Ens indueixen a beure; Déu meu, cobren llur percentatge de cada botella... Us besen i fan l'ullet al cambrer alhora... Canten... què? Unes corrandes. Ferrotegen... què? Pocasoltes... Però que vols fer-hi; l'home necessita variació, és el seu temperament. Dóna al teu gat diàriament capons en plat d'argent... anirà a l'encalç de ratolins cada cop que en vegi, pots refiar-te'n. Sempre la mateixa dona, no va. Li parles i saps a la bestreta el que et respondrà. És insípid. Vols abraçar-la... no fa cap resistència. Això també és insípid. Les prunes tenen més bon gust quan han fet glatir una miqueta... És cert que aquestes dones no són intel·ligents. Amb tot... parlen d'altres coses... Venen. Però, si més no, cal cridar-les... No són bones per a res. Però a primera vista són desconegudes. Aquest és llur encís... És veritat que quan hi parles t'adones que llur *picanteria* és ficció. Ficció... com les galtes roges, com els cabells daurats, com els diamants enlluernadors... Ep, Wangel?

—???

—No tinc raó?

—Ah, estic tip.

—De què, Wangel?

—De les teves *bajanades*.

—No vols escoltar-me?

—Per complaença.

—...On era?... Al *fard*. Tot és amanerat en aquestes dones... només llur set d'or és genuïna. I després, quan hom pensa: ahir un... avui jo... brr... demà altra vegada un altre... Déu sap qui... Repugnant, creu-me, repugnant... En canvi, quan penso en la meva dona! La meva dona que tu m'has fet abandonar! Que bella

és! Tu, Wangel... la meva dona... Vina, bevem a la salut de la meva dona! Salut!... Amic meu, no pots figurar-te el que posseeixo amb la meva dona. El rei deu envejar-me. Quan ella es posa així amb el seu capet i els seus rulls tan fins, així... Ah, Wangel... I llavis vermells i frescs com les cireres, llavis amb els qual sap de besar... besar... besar...

—A mi m'ho dius, Posselt?—barboteja l'altre mig en somnis.

RODA RODA (*Austria*)

Està de moda l'extendre talons contra determinades cases bancàries, i a l'anar el portador a fer-los efectius, trobar-se que el signat no té una pesseta en el compte-corrent.

Natural: éssent cosa corrent... Si l'estafada és grossa tan corre l'enganyador per no caure al parany de la *poli*, com l'enganyat que disposa d'un paper que més que *taló* és pitjor que una sola de *sabata*.

◇◇

Fa pocs dies fou condemnat un subjecte per haver ferit a la seva muller amb una burxa, ocasionant-li tal dany que estigué dos mesos al llit.

El processat no és estrany empleés aquesta eina, puix havia sigut fa anys *burot*.

◇◇

A Oviedo ha sigut condemnat a la presó, el director de la mateixa, senyor Vidal.

Al cap d'avall, an aquest ocellot, no fan res més que fer-lo quedar a casa seva, per lo que el càstic és de lo més lleu per un empleat culpable.

◇◇

A Badalona, amb motiu d'existir una deixa del gran Roca i saber-se que els comptes no són molt nets, impera gros escàndol.

I la dona li fregia
i ell un viatge fingia

I com per fi els va atrapar
amb el sabre els va matar.

Reialment és trist que, a costes dels desgraciats i desvalguts, hi hagi gent que no tingui escrúpol de cap mena.

Quan els interessats no rendeixen mostra de sana administració, fa dubtar de l'honorabilitat dels qui trafiquen amb la misèria d'altres.

Es menester que l'adagi sigui aquell de: «Els comptes clars i el xocolata espès».

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

A Madrid han denunciat els opositors a places municipals que l'Ajuntament havia malversat cent mil pessetes, havent-hi entre els qui les repinyaren, parents de regidors i alts empleats.

Uii! Nosaltres no'm fem cas d'aquesta denúncia.

Que mirin bé els revisors, i veuran de casos d'aquests a lo menys tres per setmana...

Si la Casa Gran pogués parlar!... Veritat senyors de la venera?

L'Ajuntament ha acordat que es prohibeixin les obres que es comprovi la falta de direcció facultativa.

Molt bé Recomanem que es vagi al carrer d'Amílcar i veuran com, per no gastar més pessetes el senyor Comas d'Argemí, es permet fer una acera de fang, amb perill greu de haver-hi desgràcies.

Es un acte d'humanitat en que el Tinent Alcalde, senyor Alós, hi vagi, i tot una barriada obrera ens agrairà de cor la denúncia franca, noble i lleal que fem, prenent peu del darrer acord del dilluns.

Els queviures cada dia augmenten i ço és una vergonya crudel. Els acaparadors, amos i senyors de ciutats i pobles,ampen els seus reials privilegis i el poble no pot menjar.

No hi ha dret! les portes de la presó han d'obrir-se de bat a bat per als qui no compleixin la llei i per als qui no saben fer-la complir.

Als nous regidors, per a demostrar a la ciutat que vetllen pels seus interessos, se els hi ha ocorregut una cosa: suprimir els «bons» de Nadal que l'Ajuntament regalava als pobres. Gràcies an aquests «bons» algú s'estava de maleir el neixament de Déu, perquè tenien la boca plena. Gràcies a la grandesa de cor d'aquests cap-cigranys, alguns no tindran ni un mos de pa per a enganyar la fam.

Es recorden del senyor Raventós, el nostre Sanxo d'una temporada? Doncs es veu que és home desgraciat, perquè ademés dels mals ratos passats a Barcelona no té una hora tranquila. Ara mateix ens enterem de que li han assaltat una casa que tenia a Carabanchel.

Ja et dic jo!

S'ha augmentat la contribució industrial, essent motiu que regna un mal estar crudel.

Sols faltava aquesta nova filoxera amb la crisi que hi ha.

Res es veu, que en qüestió de pessetes... la font ha de rajarsurtin d'allà on vulguin.

Estem predestinats a morir d'anèmia, però no sabem encara de quina mena d'anèmia mortal.

El *Metropolità*, està causant danys a molts industrials i deshonrant nostra bella Rambla, que li queda cada sot que aviat haurem de caminar amb socs.

Els veïns de la via ciutadana, queden escanyats de pas... i aviat hauran de tancar les portes en senyal de dol vergonyós.

Espanya va agafar *El Gat*.

No s'espantin, és aquell gat moro del que tant es parlà per ésser adicte a nosaltres,

Anava a fer un aixec de onze mil pessetes, però abans de que caigués a la *gatonera* les ha donades i l'han deixat fugir a menjar figures de moro a la seva terra africana.

El Destí és qui ho mana

Vaig nêixe en un piset antic i brut, bastit dalt d'un terrat d'un cert carrê quin nom a la memòria ara no em vé ni crec que t'interessi. Ja crescut,

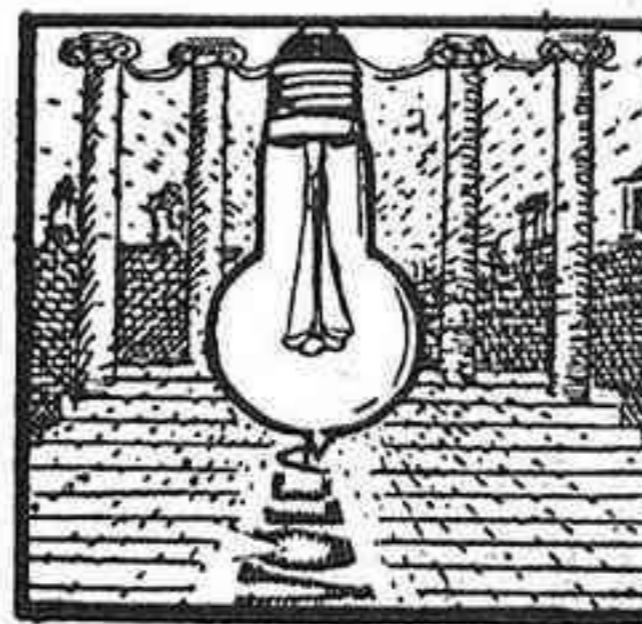
com reu confés, convicte i convençut, vaig viure en un terrat molt alt, també, trenta anys; fins que la mort em sorprengué un dia, al vespre, fent un estornut.

Són coses del Destí que ja ens escriu, al nêixer la sentència; i és provat que, com bon jutge, ho fa tal com ho diu.

Oh! el seu poder, en mi, ho ha demostrat; puix si en terrat vaig viure sempre viu, per ordre d'ell, visc, mort, també enterrat.

JOAQUIM MALLEU

Impremta «La Campana» i «L'Esquella» :: Olm, 8.—Barcelona

L'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors estaria a les fosques si no fos la làmpara

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

F. C. BARCELONA

CONTRA

SLAVIA DE PRAGA

dies 30 de Desembre i 1.er de Gener

I CONTRA

M. T. K. de Budapest

dies 5 i 6 de Gener

Dits partits es celebraran al camp de Les Corts

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 4115

Ja ha sortit! Ja ha sortit!

L'Esquella de la Torratxa

ALMANAC

PER A L'ANY 1924

Escrit i dibuixat per lo bo i millor de casa nostra - L'Almanac de L'Esquella fa 36 anys que es publica i sempre amb èxit creixent - L'Almanac es ven per tot Catalunya al preu de

Pessetes: 1'50

Está per a agotar-se

DIETARIS PER A 1924

BLOC MANELIC MARCA BONAVIA

AVIS

La setmana que vé Número Extraordinari

de

L'Esquella de la Torratxa

ANY NOU

Text escollit i d'actualitat - Dibuixos d'En Picarol, Opisso, Segrelles, Passarell, etc.

PREU: 30 cèntims

NOTA. - Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de frauqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 sèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

PERTENECER A LA DIVISION DE ATENCION AL CLIENTE

CAZA DE CAMBIO

SE cambian
25.000.000 marcos
por una caja
de cerillas

500.000.000.000.000.000
MARCOS POR 1 PESETA
MARCOS BILLETES A PRECIO DE PAPEL

20.000.000 MARCOS
0'10 cents

COLECCION
COMPLETA
DE BILLETES
MARCOS

¡AHORA!
O NUNCA!!
MARCOS PAPEL
A 3'25 LA
TONELADA

10 BILLONES
DE MARCOS
BILLETES
POR 0'25 cots

¡ALO!!!
MARCOS
PARA
EMPAPELAR
HABITACIONES
Y PARA
ENVOLVER
GARBANZOS
¡OCASION!
MARCOS

500.000.000.000.000.000

L'INNOCENTADA DEL MARC

— Ens han ben aixafat la guitarral

(Dibuix de Guillem II)